

INFORMACIJA AUTORIAMŠ

1.1. „Kalbotyros“ žurnalo „Lietuvių kalbos“ sąsiuvinio redaktorių kolegijai įteikiami du spaudai visiškai parengti straipsnių egzempliorai. Rekomenduojama apimtis – iki 15 mašinaraišio puslapių; didesnės apimties straipsniai spausdinami tik išimties tvarka atskiru redaktorių sprendimu. Popierius turi būti standartinio formato (210×297 mm), rašomoji juostelė – ryškiai juoda.

1.2. Pagrindinė leidinio kalba – lietuvių, bet priimami ir darbai, parašyti anglų, latvių, prancūzų, rusų, vokiečių kalbomis. Dėl rašinių kuria kita kalba reikia tartis atskirai.

1.3. Jeigu straipsnis parašytas lietuviškai, po jo dedama santrauka (reziumė) viena iš minėtų užsienio kalbų; po straipsnių užsienio kalbomis dedama lietuviška santrauka.

Be santraukų spausdinamos lingvistinės pastabos, publikacijos, recenzijos, informacinio pobūdžio tekstai.

1.4. Kadangi leidinys *re c e n z u o j a m a s*, kartu su straipsniais įteikiama viena habilituoto daktaro arba dvi mokslo daktarų recenzijos. Ypatingais atvejais redakcija gali paskirti ir kitus recenzentus.

Recenzijų nereikia 1.3 nurodytiems darbams (lingvistinėms pastaboms ir kt.), spausdintiems be santraukos kita kalba.

2.1. Tekstas (taip pat ir išnašos!) spausdinamas per du intervalus kanceliarinio tipo mašinėlė (portatyvinės mašinelės netinka). Autoriaus vardas ir pavardė nurodomi po straipsnio antraštė, atskiriant juos nuo antraštės ir teksto trijų intervalų tarpais. Vardas rašomas *n e s u t r u m p i n t a s* – tik prieš rusų pavardes įprasta rašyti vardo bei tėvavardžio (отчество) inicialus. Paantraštės nuo pagrindinio teksto iš viršaus ir apačios taip pat atskiriamos trijų intervalų tarpais. Antraštės, paantraštės ir autoriaus vardas bei pavardė spausdinami *m a ž o s i o m i s* raidėmis.

2.2. Viename mašinaraišio puslapyje turi būti 28–30 eilučių, vienoje eilutėje – 60–65 mašinelės kirčiai („sutartiniai rašmenys“), įskaitant tarpžodinius intervalus. Kairysis puslapio laukelis turi būti ne mažesnis kaip 20 mm, dešinysis – 10 mm, viršutinis ir apatinis – po 20 mm. Pastraipos įraukimas – 5 mašinelės kirčiai (kompiuteriu rinkto teksto – 0,75 cm).

Mašinaraištis numeruojamas *d e š i n i a j a m e* viršutiniame kampe iš eilės nuo pirmojo iki paskutinio puslapio. Neturi būti praleidimų ir raidinių pataisų (tokių kaip *12a* ir pan.).

Graikų raidės apvedamos raudonai ir kairiajame laukelyje parašomi jų pavadinimai (*τ – tau, η – eta, Θ – thēta*...). Gotiškos raidės (jos vartotinos tik pačiais būtinaisiais atvejais) apibraukiamos mėlynu rašalu arba tušu.

2.3. Taisoma (puslapyje ne daugiau kaip 5 ženklai) ir pabrakiaujama juodu rašalu arba tušu. Pageidaujami šriftai nurodomi tik *s p e c i a l i u* pabraukimu: vingiuota linija (—) reiškia *kursyvą* (juo paprastai pateikiami *p a v y z d ž i a i*), brūkšninė linija (---) – *r e t i n i m a*, brūkšninė ir vingiuota linija kartu – *retintą kursyvą*, ištisinė linija (—) – *pusjuodį* (ryškų) šriftą, dvigubas pabraukimas ištisine linija – *DIDŽIAŠIAS* raidės, ištisinė ir vingiuota linija kartu – *pusjuodį* (ryškų) *kursyvą*. Prašytume šriftais per daug nepiktaudžiauti.

Žodžio reikšmė aiškinama *p a p r a s t o s e* kabutėse (pvz., skr. *asvā* „kumelė“), – žinoma, šis reikalavimas galioja tiktauti lietuvių kalba parašytiems straipsniams.

3. Brėžiniai turi būti visiškai parengti spaudai ir gerai suderinti su „Kalbotyros“ formatu. Ypatingas dėmesys skirtinas grafinės medžiagos kontrastingumui, lakoniškumui ir, svarbiausia, būtinumui. Brėžinio vieta bei aiškinamasis užrašas spausdinami pačiame tekste ir pakartojami tuščiojoje brėžinio pusėje. Įsidėmėtina, kad brėžinių redaktorių kolegija neperdirbinėja – už jų kokybę visiškai atsako autoriai. Jokie spalvoti paveikslai nei brėžiniai *n e p r i i m a m i*.

4.1. Išnašos skiriamos pastaboms, o ne literatūros nuorodoms (žr. dar 2.1). Jos numeruojamos iš eilės per visą straipsnį. Tekste išnašų numerių skaitmenys pakeliami per pusę intervalo ir rašomi be jokių skirtukų po tų žodžių ir sakinių, su kuriais atitinkamos išnašos yra susijusios; skaitmenys turi eiti prieš skyrybos ženklą, o ne po jo.

4.2. Cituojami šaltiniai ir autoriai nurodomi ne išnašose, o pačiame tekste: reikiamose vietose *l e n k t i n i u o s e* (ne laužiniuose) skliaustuose rašoma autoriaus pavardė (jeigu jos nėra – veikalo pavadi-

nimo pradinis žodis arba pavadinimo santrumpa), publikacijos metai ir, jeigu reikia, atitinkami puslapiai arba paragrafai (puslapio santrumpa – p., S., s., c. – n e r a š o m a).

Tarp autoriaus, metų ir puslapių arba paragrafų rašomas kablelis, pvz.: (Brugmann, Delbrück, 1897, 724–728) arba (Brugmann, Delbrück, 1897, § 818). Kai vienoje vietoje minimi keli darbai, tarp jų nuorodų žymimi klabiaataškiečiai, pvz.: (Jakobson, 1962, 280–284; Kazlauskas, 1966, 73–75). Jeigu cituojamojo darbo autorius minimas tekste, vartotinos tokios nuorodos: „V. Urbutis (1978, 53–55) teigia, kad ... Prieš autorių ar veikalą t u o s e p a ė i u o s e skliaustuose gali būti vartojamos santrumpos *plg., žr. ir kt.*, pvz.: (žr. Kazlauskas, 1966, 85), (plg. LKG 1 190). Kai nurodomi keli tais pačiais metais paskelbti vieno autoriaus darbai, prie metų rašomos raidės *a, b, c...* (1988a, 1988b ir t.t.). Nurodant veikalų raidines santrumpas skyrybos ženklai nevartojami, o tomui žymimi arabiškais skaitmenimis, pvz.: (žr. LKŽ 12 350), (plg. LKG 1 § 500).

4.3. Šiaip vartotini tiktai didžiojo „Lietuvių kalbos žodyno“ ir akademinės tritomės „Lietuvių kalbos gramatikos“ sutrumpinimai. Ypatingais atvejais straipsnio gale gali būti pridėtas specialus abėcėlinis būtinų sutrumpinimų sąrašas.

5.1. Jeigu cituojamas veikalas parašytas slavų ar kokio kito nelotyniško alfabeto raidėmis, tai autorius, veikalo pavadinimo pradžios žodis ar pavadinimo sutrumpinimas transliteruojami, pvz.: (Baranovskij, 1898, 13–16), (Lekomceva, 1972, 150), (GLJ § 80); šis reikalavimas, suprantama, netaikytinas, jeigu redakcijai įteiktas straipsnis, parašytas rusų kalba. Literatūros sąrašė tokie cituojami darbai pateikiami bendra abėcėlės tvarka (t.y. neišskiriami į atskirą „kitakalbių“ rašinių grupę).

5.2. Literatūros sąrašas, sudarytas pagal šiuos reikalavimus, atrodytų taip.

Literatūra

Ambrasas, 1990 – Амбразас В. Сравнительный синтаксис причастий балтийских языков. Вильнюс: Моклас.

Baranovskij, 1898 – Барановский А. Забѣтки о литовскомъ языкѣ и словарѣ. Санктпетербургъ: Типогр. Императорской Акад. Наукъ.

Bendiks H., 1972, Divskapu fonēmiskā interpretācija. – Veltījums akadēmiķim Jānim Endzelīnam. Rīga, 27–42.

Brugmann K., Delbrück B., 1897, Grundriss der vergleichenden Grammatik der indogermanischen Sprachen. Bd. 1: Einleitung und Lautlehre. Strassburg: K. J. Trübner.

Cekman, 1979 – Чекман В. Н. Исследования по исторической фонологии праславянского языка: Типология и реконструкция. Минск: Наука и техника.

GLJ – Грамматика литовского языка / Отв. ред. В. Амбразас. Вильнюс: Моклас, 1985.

Javnis, 1892 – Явнись К. Язык: Диалектологическія особенности литовскаго языка въ Росіенскомъ уѣздѣ; Отд. 4. – Памятная книжка Ковенской губерніи на 1893 годъ. Ковна: Типогр. Губернскаго Правления, 110–144.

Kazlauskas J., 1966a, Fonologinė kirčio raidos baltų kalbose interpretacija. – *Baltistica*, t. 2 (2), 119–132.

Kazlauskas J., 1966b, Lietuvių literatūrinės kalbos diferencinių elementų sistema. – *Kalbotyra*, t. 14, 73–81.

Kenstowicz M., 1972, Lithuanian Phonology. – *Studies in the Linguistic Sciences*, vol. 2 (2), 1–85.

Klimavičius J., 1966, Dėl kai kurių leksinių tarnybių literatūrinės formos. – Lietuvių kalbos leksikos raida / Ais. red. J. Kruopas. Vilnius, 169–172.

Lekomceva, 1972 – Лекомцева М. И. О взаимодействии фонологических систем в районе балто-славянского пограничья. – Балто-славянский сборник / Отв. ред. В. Н. Топоров. Москва, 116–134.

LKG 1 – Lietuvių kalbos gramatika. T. 1: Fonetika ir morfologija / Ais. red. K. Ulvydas. Vilnius: Mintis, 1965.

Urbutis V., 1978, Žodžių darybos teorija. Vilnius: Mokslas.

5.3. Atkreiptinas dėmesys, kad periodinių leidinių bei žurnalų pavadinimai rašomi be kabučių, o tamsai, sąsiuviniai bei numeriai – arabiškais skaitmenimis tarp knygos ar žurnalo pavadinimo ir puslapių nuorodos. Knygų apimtis (puslapiais) nenurodoma. Standartinis skirtukas „//“ keičiamas kalbotyros literatūroje įprastesniu deriniu „-“ – „“. Leidimo vieta nurodytina netrumpinant miesto pavadinimo; kai leidinyje minimos daugiau kaip dvi vietos, rašoma tik pirmoji, toliau pridėdant *etc.* (pvz., vietoj *Wrocław-Warszawa-Krakow-Gdańsk* rašoma *Wrocław etc.*). Po knygos leidimo vietos rašomas dvitaškis, toliau – leidykla. Pateikiant sąrašą straipsnius būtina nurodyti jų pradžios ir pabaigos puslapi.

6.1. Prieš literatūros sąrašą dedama 1.3 minėta santrauka (reziumė), po sąrašo kairėje pusėje nurodoma autoriaus mokslo įstaiga ir, kiek žemiau, recenzentai, dešinėje – rankraščio įteikimo redaktorių kolegijai data naujuoju standartiniu formatu (pvz., 2003-12-05).

6.2. Jeigu straipsnis surinktas kompiuteriu, redakcija labai pageidautų kartu su mašinos rašyti gauti ir kompiuterio diskelį – tokiais atvejais reikalavimus šriftui galima traktuoti laisviau. Tekstus, surinktus Wordo versijomis, naujesnėmis kaip Ms Word 7 (1995 m.), prašytume įteikti transformuotus *.rtf formatu; pagrindinio teksto šrifto dydis – 12, išnašų ir petitu rinktinų vietų – 10. Pageidautume, kad būtų iš anksto susitarta dėl specialiųjų šriftų; nieku būdu nenaudoti su redakcija nesuderintų nestandartinių rašmenų – jų gali neturėti maketuotojai. Pagrindinis šriftas turėtų būti LT-TIMES arba LT-TIMES BALTIC, išimtiniais atvejais – TIMES NEW ROMAN BALTIC. Lietuviškuose tekstuose galima vartoti tikiai įprastines kabutes („“) – jomis išskiriami ir žodžių reikšmės aiškinimai; būtina skirti trumpąjį brūkšnelį (dešisa) nuo ilgojo, – pavyzdžiui, tik ilgasis brūkšnytas rašomas tarp skaitmenų, rodančių puslapius). Vengtiną pavyzdžių ar atskirų jų dalių pabrūkimo (vad. *Underline*) – tam reikalui yra pakankamai šriftų.

Archyvuoti straipsnius ir papildomą grafinę medžiagą galima tik *.zip formatu (*.arj, *.rar ir kt, netinka!).

6.3. Straipsniai (kartu su recenzijomis ir brėžiniais) įteikiami voke, ant kurio užrašoma: autoriaus inicialas ir pavardė, straipsnio pavadinimas, mokslo įstaiga, įteikimo data, autoriaus tarnybinis bei namų adresas ir atitinkami telefonai bei elektroninio pašto adresas (jeigu tokio esama). Jeigu autorius labai suinteresuotas redaktorių sprendimu, į voką įdedamas atvirukas su pašto ženklu ir adresu.

8. Kadangi, pradėdant 43 tomų, atskiri „Kalbotyros“ sąsiuviniai yra savarankiški mokslo leidiniai, čia išdėstyti reikalavimai gali netikti kitiems sąsiuviniams. Taip pat autorius prašytumėm įsidėmėti, kad rašiniai, parengti nesilaikant šios informacijos, į leidinį nededami.

9. Dėkojame buvusiam „Kalbotyros“ atsakomajam redaktoriui prof. habil. dr. Albertui STERONAVIČIUI, parengusiam pirmąjį šios informacijos variantą ir kruopščiai jį suredagavusiam.

Laikinas elektroninis leidinio adresas yra agirdenis@takas.lt.

Redaktorių kolegija